

Namazda rahmet imzâsı

Gemlik'ten okuyucumuz: “Cenâb-ı Mevlâ, Peygamberimiz Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ümmetinden güç yetirebileceği ve yetiremeyeceği her şeyi şüphesiz biliyor. Mîraçta Hazret-i Mûsâ (as), Hazret-i Muhammed'i (asm) namazın hafifletilmesi ile ilgili ikna etmeye çalıştı mı? Hazret-i Muhammed'in (asm) dönüp namazın hafifletilmesi için ısrarla ricâda bulunmasının ve bu ricâ üzerine namazın hafifletilmesinin hikmeti nedir? Oysa Cenâb-ı Hak kulunun kalbini biliyor ve günde elli vakitlik bir namazın kılınmasında zorluklar yaşanacağını da biliyor.”

Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm, Mîrâcı esnasında günde elli vakit namazla emrolunmuş; fakat daha sonra Hazret-i Mûsâ Aleyhissalâm ile istişâresi ve dönüp Rabb-i Rahîm'e tekrar tekrar niyaz etmesi ile namaz emri hafifleştirilmiş, günde beş vakit farz namaz olarak sabitleştirilmiştir.

Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm'ın tekrar tekrar dönerek yaptığı yakarış ve duâları kabul buyuran Cenâb-ı Mevlâ, “Ben beş vakit namazı farz olarak imzâ ve irâde eyledim. Ve kullarımdan fazlasını indirdim ve hafiflettim” buyurmuştur.¹

Bu haber, hadis rivâyetinde en sağlam ölçülere sahip Buhârî ile Müslim'in sahih kaynaklarında geçiyor. Müslim'in, Enes bin Mâlik radiyallahü anh'ten, İbn-i Hazm'dan (ra) ve Ebû Zerr'den (ra) ayrı ayrı rivâyetlerle kitabına aldığı bu hadisi, Buhârî yine Enes bin Mâlik (ra) ve Mâlik bin Sa'sa'nın (ra) rivâyetleriyle kitabında zikretmiştir.

Namazın teşrîinde Cenâb-ı Hak'ın Peygamberlerine de söz hakkı tanınması ve ricâ kapısını açık tutması sayısız mesajlar ihtiva etmektedir.

1- Her şeyden önce, Cenâb-ı Hak elbette kullarının güç yetirebileceği ve güç

yetiremeyeceği her şeyi biliyor. Peygamberinin kalbinden geçenleri biliyor. Bunda şüphe yoktur. O halde, işi duâya ve niyaza bırakmasının hikmeti nedir, denilmez. Çünkü kullarından her konuda sınırsız duâ ve niyaz isteyen zâten Kendisi değil midir? Nitekim biz de dertlerimizi bildiği halde, Cenâb-ı Allah’a arz ediyoruz. Duâ ediyoruz. Çünkü duâ bir ibâdettir ve duâ kapısı her zaman açıktır.

2- Cenâb-ı Hakk’ın kullarını ne derece sevdiği, kulları üzerindeki sonsuz rahmeti ve eşsiz merhameti, kullarının yükümlülükleri konusundaki ricâları kabul buyurması ve kullarının sorumluluklarını olabildiğince hafifletmesiyle gözler önüne serlmıştır.

3- Namaz gibi İslâmın temelinde yer alan bir ibâdetin farz kılınması esnasında Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm’ın gösterdiği ulvî çaba ve gayret,—hâşâ—hiç de pazarlık değil, işgüzarlık değil, akıl göstermek değil; bilâkis Peygamber Efendimizin (asm) ümmetine ne derece düşkün olduğunu, ümmetine ne derece acıdığını, ne derece şefkat duyduğunu heybetli ve azametli bir biçimde gösteriyor.

4- Cenâb-ı Mevlâ, “Duânız olmazsa ne ehemmiyetiniz var?”² buyuruyor. Duâların en ulvîsi, en hayret verici olanı, en hayranlık uyandıranı, en heybetlisi, en yücesi, en anlamlısı, en şefkatlisi, en güzeli, en baha biçilmezi, en kudsîsi, en nezihi elbette rahmet Peygamberi Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm’ın, namaz gibi bir emirle ilgili olarak ümmetinin mânevî yükünü hafifletmek için Rabb-i Kerîm’e yaptığı münâcât olsa gerektir. Her yalvarışta Cenâb-ı Hakk’ın namazı biraz daha hafifletmesi, O’nun bizi ne denli rahmetiyle sardığının en açık delilidir.

Beş vakit namazın emredilişi sırasında Peygamberlerin namaz üzerindeki istişarelerinin ve bu istişareye Cenâb-ı Allah’ın olumlu yaklaşımının hikmetlerini bu gün de araştırmaya devam edelim:

5-Bilindiği gibi beş peygamber ulü’l-azmdirler. Cenab-ı Allah, “Hani biz peygamberlerden söz almıştık; Senden, Nuh’tan, İbrahim’den, Musa’dan ve Meryem oğlu İsa’dan. Evet, biz onlardan pek sağlam bir söz aldık”³ âyetiyle bunu bildiriyor.

Diğer yandan, Cenâb-ı Mevlâ istişâreyi önemli bir iş disiplini olarak ısrarla öneriyor ve “Onların işleri aralarında istişâre iledir”⁴ buyuruyor.

En yüksek, en yüce, en büyük, en hoş, en tatlı, en mânidâr istişâre örneği, her halde namaz gibi bütün insanlığı ilgilendiren günlük bir zimmet emrinde ulü’l-azm Peygamberlerinin istişâresi olsa gerektir. Demek nebîler ve resûller insanlığın huzûruna ve kurtuluşuna ne kadar düşkündürler, ümmetin sıkıntıları karşısında ne kadar ince ve latîf yüreklidirler ki, bir emrin farz kılınması meselesinde baş başa

verip Cenâb-ı Hakka ricâda bulunmaya görüş birliği içinde karar veriyorlar.

6- Cenab-ı Mevlâ, “İyilikte ve takvâda yardımlaşınız”⁵ buyurmaktadır. Ulû'l-azm peygamberlerinin namaz konusunda yaptıkları bu gayret ve çaba birliği, ümmet lehine en ulvî bir problemin çözümünde ve ümmetin en çok muhtaç oldukları bir meselede gösterdikleri yardımlaşma, dayanışma ve ittifaktan başka bir şey değildir.

7- Cenâb-ı Mevlâ, “Şayet kullarım, sana Benden sorarlarsa, bilsinler ki, gerçekten ben çok yakınımıdır. Bana dua edenin duâsını kabul ederim. O halde onlar da benim davetime koşsunlar ve bana hakkıyla iman etsinler ki, doğru yola gidebilsinler”⁶ buyurmaktadır. Cenâb-ı Hak duâları kabul buyurduğunu böyle bir rahmet tecellîsi vesilesiyle bilfiil göstermiştir. Namazı emretme hakkı bizzat kendisine ait olduğu halde, kulunun ricâlarını kabul buyurmak sûretiyle her türlü baş vuruları makul ve kabul edilir bulduğunu, yüksek fazlını, büyük lütfunu, yüce ihsânını, hadsiz ikrâmını, sınırsız merhametini ve sonsuz şefkatini gösterecek biçimde duâ ve niyâzlara olumlu cevap verdiğini ve ricâ ve istirhamları kabul buyurduğunu insanlığa göstermiştir.

8- Duâ ve niyaz hususunda, ihtiyacını arz edene kadar, problemi çözene kadar, istediğini alana kadar, Allah’a duâ etmenin ve niyazda bulunmanın bir sünnet olduğunu Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm bu vesîleyle ümmetine göstermiştir. Ümmeti lehine dileğini en güzel biçimde Allah’a arz etmiş ve en latif derecede duâsında ısrar buyurmuş ve Allah’ın rahmetiyle ve lütfuyla netice de almıştır.

9- Namaz gibi dînin direği olan bir ibâdetin emredilişinde, böyle nezih tavır ve örnek davranışların yaşandığı bir mânevî hâdise bize ancak hayret, muhabbet, mehâbet ve heyecan verir; ancak tüylerimizi diken diken eder! Bu haber, Allah’ın ve Resûlü’nün (Aleyhissalâtü Vesselâm) bizi ne derece sevdiklerini, sıkıntılarımızla ne derece yakından ilgilendiklerini, üzerimizde ne dereceâ€tabir caizse—titrediklerini, bize karşı “rahmet ve şefkat sahibi” bulunduklarını bize gösterir.

Demek, Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin ifâdesiyle, külfeti pek az, hoş, güzel ve ulvî bir hizmet olan ve ücreti pek büyük olan namazın günlük ömrümüzün ancak bir saatini alacak şekilde emredilmiş olması⁷, bizi çepeçevre kuşatan eşsiz bir rahmetten başka bir şey değildir.

Allah’ım! Bizi namazı anlayan ve namazı gereği gibi kılmaya muvaffak olan kullarından eyle. Âmîn.

Dipnotlar :

1- Müslim, Îmân, 74; Buhârî, Salât, 227; İsrâ ve Mîraç, 1551.

2- Furkan Sûresi, 25/77.

3- Ahzâb Sûresi, 33/7

4- Şûrâ Sûresi, 42/38

5- Mâide Sûresi, 5/2

6- Bakara Sûresi, 2/186

7- Sözlür, s. 27, 244